

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina

CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

Broj: 01-07/02-04-25816-3/24
Sarajevo, 08. 05. 2024. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Okerić Elvedina, predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

PREDMET: Odgovori na zastupnička pitanja i inicijative, dostavlja se

Cijenjeni,

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo **Danijela Kristić** je u okviru 15. Radne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, održane dana 24. 04. 2024. godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, a u skladu sa članovima 211. i 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ - Drugi novi prečišćeni tekst – broj: 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22- Ispravka) uputila više zastupničkih pitanja i inicijativa:

Zastupničko pitanje:

„Šta znači u odgovoru od 13. 03. 2024. godine, br: 01-03/02-04-46892-74/23, da u velikom broju škola u KS imamo izradu IEP/a i IPP/a za djecu „za koju nije potreban“ – radi li se o djeci tipičnog razvoja ili o djeci sa poteškoćama koja su iste prevazišla i napravila takav progres da im prilagodba nije potrebna. Ako nije zašto se isti izrađuju?“

Odgovor: Želimo Vas informisati da uvidom u dostavljeni odgovor broj: 01-03-/02-04-46892-74/23 od 13. 03. 2024. godine Ministarstvo za odgoj i obrazovanje u odgovoru nije navelo dio na koji se pozivate, već je navedeni dio prilog koji su pripremale članice Mobilnog stručnog tima za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju. Kao što se u napomeni koju su članice Mobilnog tima istakle, radi se o učenicima koji nastavu prate prema Individualno-prilagođenom programu iz svih predmeta, ali njihovo stručno mišljenje je da bi učenici trebali imati izrađen IPP samo za određene nastavne predmete. Također, postoje situacije u kojima nastavnici ili roditelji insistiraju da se učeniku izradi IPP iako članovi Mobilnog stručnog tima nemaju takvo stručno mišljenje. Nakon usvajanja novog Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju Ministarstvo će pripremiti izmjene Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju, te jasnije propisati postojeće prakse i mehanizme postupanja i donošenje odluka u interesu djeteta u situacijama kada mišljenje članova Mobilnog stručnog tima, nastavnika, stručnih saradnika i roditelja nije usaglašeno. U prilogu dostavljamo odgovor koji smo Vam uputili.

Zastupničko pitanje:

„Zašto roditeljima djece sa poteškoćama u razvoju nije omogućeno da dobiju primjerak IEP ili IPP svog djeteta, iako je zakonska obaveza roditelja da isti potpisuju i daju saglasnost za izradu i sprovođenje istih?“

Naime, praksa je da se roditeljima isti samo pročita, uruči na potpis u prostorijama škole, ali dokumente svog djeteta ne mogu dobiti za sebe, odnosno „iznijeti iz škole.“

Odgovor: Ministarstvo za odgoj i obrazovanje nema informaciju da roditelji učenika sa teškoćama ne mogu dobiti primjerak izrađenog Individualno-prilagođenog programa ili Individualno-edukacijskog programa. U članu 22. Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju (Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 32/19) se propisuje da podaci prikupljeni od strane stručnog tima za pružanje dodatne podrške djetetu, radi izrade IPP-a i IEP-a moraju biti zaštićeni od zloupotrebe i ne smiju se koristiti u druge svrhe bez saglasnosti lica čija je saglasnost neophodna za provođenje IPP-a i IEP-a. S tim u vezi, roditelji dostavljaju saglasnost za izradu prilagođenih programa, te ne postoji odredba kojom se zabranjuje dostavljanje primjerka izrađenog dokumenta IPP-a ili IEP-a roditelju djeteta sa teškoćama.

Inicijativa:

„Podnosim inicijativu da se hitno krene u izmjenju Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju od strane kako Ministarstva za odgoj i obrazovanje tako i relevantnih stručnih timova (MST, Institut za preduniverzitetsko obrazovanje, nastavno osoblje i NVO roditelja djece sa poteškoćama u razvoju, a unapređivanja istog.

Naime, u školama se često žale da je komunikacija MST – učitelj/nastavnik i asistent nejasno šta su čija zaduženja u samoj izradi i sprovođenju IEP/a ili IPP/a pa shodno tome nastaje ozbiljan niz problema u radu sa djecom.“

Odgovor: Ministarstvo za odgoj i obrazovanje će pristupiti izradi novog Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju, nakon usvajanja novog Zakona o osnovnom i srednjem odgoju i obrazovanju.

Inicijativa:

„podnosim inicijativu da se koordinatori za inkluziju pri osnovnim i srednjim školama u KS zaduže za arhiviranje i osnivanje baze podataka prilagođenih planova i programa svake škole, a koju im je nastavno osoblje dužno dostaviti za svako dijete“.

Odgovor: Prilikom izrade novog Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju Ministarstvo za odgoj i obrazovanje će putem Radne grupe koju će činiti profesionalci iz oblasti inkluzivnog odgoja i obrazovanja, predstavnici roditelja djece sa teškoćama, razmotriti Vašu inicijativu.

Inicijativa:

„Podnosim inicijativu da se u svim školama u KS unificiraju obrasci prilagodbe, izrade IEP/a i IPP/a, te evaluacija za učenike sa poteškoćama.“

Odgovor: Prilikom izrade novog Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju Ministarstvo za odgoj i obrazovanje će putem Radne grupe koju će činiti profesionalci iz oblasti inkluzivnog odgoja i obrazovanja, predstavnici roditelja djece sa teškoćama, razmotriti Vašu inicijativu.

Zastupničko pitanje:

„U odgovoru od 13.03.2024. godine, br: 01-3702-04-46892-74723 Mobilni stručni tim KS navodi da u Kantonu za školsku 2023/24 u Osnovnim i Srednjim školama radi 696 učenika po IPP/u, a 113 prema IEP/u. Na taj način je prikazano ukupno 809 učenika prema tabelama iz izvještaja o radu MST KS. Molim Vas da mi nevedete kako se prikazuje ukupan broj učenika koji rade po IEP ili IPP ako znamo da za neke učenike se zapravo radi kombinovani pristup pa za neke predmete imaju IEP, a za neke IPP? Broj IEP ili IPP nije isti kao broj učenika. Može li Mobilni Stručni tim razdvojiti broj učenika od broja urađenih prilagođenih programa?“

Odgovor: Broj Individualno-prilagođenih programa i broj Individualno-edukacijskih programa je jednak broju djece koja nastavu pohađaju prema prilagođenom programu. Ne evidentiraju se prilagođeni programi pojedinačno po predmetima, jer bi na taj način bio evidentiran veliki broj individualno - prilagođenih programa.

Zastupničko pitanje:

„Na koji način nastavno osoblje dokumentuje izradu IEP/a ili IPP/a, gdje ih arhivira, kako ih sprovodi, obzirom da svaki učitelj/ica/nastavnik/ca imaju određeni procenat dodatka na platu za ovaj posao“?

Odgovor: U skladu sa članom 23. Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 32/19) evidencija o ostvarivanju odgoja i obrazovanja prema IPP-u i IEP-u vodi se u propisanim evidencijama u skladu sa Zakonom, obrasci kao dodatna pedagoška dokumentacija su sastavni dio Pravilnika, te dokumentacija koja prati IPP/IEP je sastavni dio pedagoške dokumentacije koju vodi ustanova.

Zastupničko pitanje:

„Zašto se roditeljima djece sa poteškoćama u razvoju ne uručuje evaluacija rada po IEP ili IPP iako istu potpisuju i isti je slučaj kao i sa samim dokumentom usvajanja IPPa i IEPa, neke škole nikako ni ne obavijeste roditelje o urađenoj evaluaciji niti roditelji znaju za istu.“?

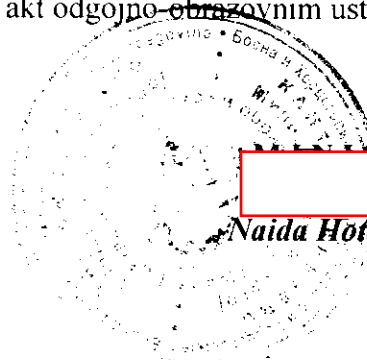
Odgovor: U skladu sa Pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 32/19) evaluacija uspješnosti provođenja prilagođenih programa vrši se dva puta, a po potrebi i više puta, u toku školske godine od strane nastavnika, asistenta u nastavi, članova Mobilnog stručnog tima, stručnog tima škole. **te se rezultati provedene evaluacije prezentuju roditelju na individualnom roditeljskom sastanku.** S tim u vezi, Ministarstvo će dostaviti akt svim odgojno-obrazovnim ustanovama kako bi se skrenula pažnja na obavezu postupanja u skladu sa odredbama Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju.

Zastupničko pitanje:

„Zašto neke škole u KS ne dozvoljavaju ulazak članova MST na nastavu kako bi mogli pomoći u prilagodbi i pristupu u radu za dijete sa poteškoćom, pod izgovorom da bi to ometalo nastavu? Pravilnik o inkluzivnom obrazovanju im daje ovlaštenje da pomognu na svaki način u prilagodbi kako nastavnicima i učiteljima tako i asistentima i učiteljima tako i asistentima i djetetu? Molim jasan nalog i instrukciju Ministarstva za odgoj i obrazovanje prema svim školama u vezi sa ovim problemom.“

Odgovor: Ministarstvo za odgoj i obrazovanje nema saznanja o navodima iz postavljenog pitanja, te Vas informišemo da ćemo i po ovom pitanju dostaviti akt odgojno-obrazovnim ustanovama, kako bi se postupalo uvažavajući najbolji interes djeteta.

S poštovanjem,

Naida Hotić-Muminović

Dostaviti:

1. Naslovu
2. A/a

OTPREMLJENO

02-04-2024

potpis

Broj: 01-03/02-04-46892-~~74~~ /23
Sarajevo, 13. 03. 2024. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Okerić Elvedina, predsjedavajućeg Skupštine Kantona Sarajevo

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, dostavlja se

Cijenjeni,

Zastupnica u Skupštini Kantona Sarajevo **Danijela Kristić** je u okviru 11. Radne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo, održane dana 13. 02. 2024. godine, u okviru tačke Dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“, a u skladu sa članovima 211. i 214. Poslovnika Skupštine Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ - Drugi novi prečišćeni tekst – broj: 41/12, 15/13, 47/13, 47/15, 48/16, 9/20, 14/20, 16/22 i 17/22-Ispravka) postavila zastupničko pitanje:

„ Molim Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo i Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja i koordinatora za Mobilne timove za dostavu informacije:

- Imaju li statističke podatke koliko je na KS izrađeno IPP ili IEP/ova, za koliki broj djece?
- Ko prati evaluaciju individualnog plana i programa djeteta i na osnovu čega?
- Ko evaluira rad Koordinatora Mobilnih timova?
- Postoji li statistički podatak koliko nastavno osoblje izradi materijala za djecu s poteškoćama, kome su ih dužni dostaviti, gdje ih zavedu?“

Odgovor:

Koristimo priliku upoznati Vas sa sljedećim:

1. Ministarstvo za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo je putem Mobilnog stručnog tima za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju u toku školske 2023/2024. godine zaprimilo informaciju o broju Individualno-prilagođenih i Individualno-edukacijskih programa po školama. Dakle, trenutno 696 učenka nastavu pohađa prema Individualno-prilagođenom programu, 113 učenika prema Individualno-edukacijskom programu. U prilogu dostavljamo listu navedenih programa u školama.
2. Evaluaciju Individualnog plana i programa - Individualno-prilagođeni program je dokument koji se odnosi na sadržajno i metodičko prilagođavanje u radu s djecom. Uključuje prilagođavanje sadržaja djetetovim mogućnostima. Naime, ako u postupku praćenja napredovanja djeteta učitelj/nastavnik, asistent, stručni tim ustanove ili roditelj utvrde da dijete ne ostvaruje očekivane ciljeve odgoja i obrazovanja ili su rezultati značajno ispod nivoa očekivanog cilja, pristupa se prikupljanju podataka za izradu Individualno-prilagođenog programa. Učitelj/nastavnik i/ili asistent u odjeljenju uz podršku stručnog tima ustanove prikupljaju podatke (testiranje, upitnici, intervjui), te na onovu prikupljenih informacija i dokumentacije IPP u školama izrađuje stručni tim ustanove, uz podršku Mobilnog stručnog

tima za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju, u skladu sa utvrđenom vrstom teškoće, a na prijedlog učitelja/nastavnika. Nakon toga, Individualno-prilagođeni program usvaja stručno/nastavničko vijeće škole, roditelj je upoznat sa sadržajem i daje svojim potpisom saglasnost za realizaciju istog. Zahtjev za izradu IPP direktoru škole podnosi učitelj/nastavnik. Stručni tim škole prati realizaciju IPP, a evaluacija uspješnosti provođenja IPP vrši se dva puta, po potrebi i više puta u toku školske godine, a istu provode učitelji/nastavnici, asistent, stručni tim ustanove, Mobilni stručni tim i roditelji.

3. Na osnovu člana 69. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 23/17, 33/17, 30/19, 34/20 i 33/21), člana 67. Zakona o srednjem obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 23/17, 30/19 i 33/21) i člana 13. Pravilnika o inkluzivnom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 32/19) na nivou Kantona Sarajevo ministar formira Mobilni stručni tim za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju. Uloga članova Mobilnog stručnog tima je da prate i procjenjuju djecu/učenike koji imaju teškoće u razvoju u odgojno-obrazovnim ustanovama, pomažu u izradi Individualno-prilagođenog programa i Individualno-edukacijskog programa, da predlažu primjerene oblike rada sa djecom i obavljaju i druge poslove u skladu sa Pravilnikom o inkluzivnom obrazovanju i Pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje i drugim zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju oblast odgoja i obrazovanja. Mobilni stručni tim čine profesionalci: psiholozi, edukator-rehabilitatori i logopedi. Naime, u toku 2022. godine Vlada Kantona Sarajevo je donijela Posebni program za unapređenje inkluzije u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj: 17/22) u kojima je odobreno da Ministarstvo za odgoj i obrazovanje odgojno-obrazovnim ustanovama dostavi saglasnost za prijem stručnog kadra na neodređeno radno vrijeme i to 23 edukator-rehabilitatora, 23 logopeda, 23 psihologa za rad sa djecom sa teškoćama u osnovnim i srednjim školama i 3 psihologa, 3 edukator-rehabilitatora i 3 logopeda za rad sa djecom sa teškoćama u predškolskim ustanovama.

Dakle, ministrica Rješenjem imenuje Mobilni stručni tim za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju za jednu školsku godinu i posebnim Rješenjem imenuje supervizorice za pružanje **savjetodavne podrške i praćenje rada** članova Mobilnog stručnog tima. Dakle, zadatak supervizorica je da *prate i usmjeravaju način provođenja aktivnosti i zadataka* Mobilnog stručnog tima. Supervizorice savjetodavno usmjeravaju članove tima u izvršavanju njihovih zadataka, redovno organizuju koordinacijske sastanke i pružaju podršku u organizaciji rada članova Mobilnog tima.

Supervizorice prof. dr. Lejla Kafedžić i prof. dr. Sandra Bjelan vrše evaluaciju procesa rada Mobilnog tima i izvršenih zadataka, te o istom informišu Ministarstvo u formi Izvještaja o radu. Supervizorice su profesorice na Odsjeku za pedagogiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Kako biste imali uvidu u rad supervizorica procesa rada Mobilnog stručnog tima za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju dostavljamo Vam Izvještaj za period februar-juni 2020. godine, školsku 2020/2021. godinu, 2021/2022. godini i školsku 2022/2023. godini.

4. Ministarstvo za odgoj i obrazovanje ne prikuplja statističke podatke o vrsti i količini radnih materijala koji nastavnici izrade za potrebe realizacije odgojno-obrazovnog rada sa svim učenicima, niti za razrednu niti predmetnu nastavu.

S poštovanjem,

S poštovanjem,

M [Redacted] CA

Naida Hota-Muminović

Dostaviti:

1. Naslovu
2. A/a

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-128
Web: <http://mo.ks.gov.ba>, E-mail: mo@mo.ks.gov.ba